

СТОПАНСКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Основана 1922

ECONOMIC CHAMBER OF MACEDONIA

Founded 1922

FS 549642

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

09.12.2014 ГОДИНА

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Број на туристи			
	01 – 09.2013 година	01 – 09.2014 година	01 – 09.2014 година/ 01 – 09.2013 година
Домашни туристи	255.971	261.327	102,2
Странски туристи	316.731	343.356	108,4
Вкупно	572.702	604.683	105.6

Извор: Државен завод за статистика

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Број на ноќевања			
	Јануари – септември 2013 година	Јануари – септември 2014 година	Јан. – септ. 2014 год./ Јан. – септ. 2013 год.
Домашни	1.157.371	1.147.874	99,2
Странски	713.380	758.208	106,3
Вкупно	1.870.751	1.906.082	101,9

Извор: државен завод за статистика

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Број на туристи по земја на припадност

Ред. број	Држава	Број на туристи 01 – 09.2014
1	Турција	51.297
2	Србија	32.960
3	Грција	31.867
4	Холандија	23.863
5	Бугарија	18.438
6	Полска	15.138
7	Германија	12.813
8	Словенија	12.384
9	Албанија	11.980
10	Хрватска	11.595

Ред. број	Држава	Број на туристи 01 – 12.2013
1	Турција	68.124
2	Грција	46.184
3	Србија	38.127
4	Холандија	25.542
5	Бугарија	20.904
6	Албанија	16.682
7	Германија	13.065
8	Полска	12.980
9	Косово	11.887
10	САД	9.258

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Податоци врз основа на кои се анализира туризмот во Македонија

- ❖ Придонесот на туризмот во вкупната економска активност изразен преку БДП создаден во хотелскиот и ресторанскиот сектор

Учество на туризмот во БДП

Година	Учество на туризмот во БДП	% на пораст
2008	1,43	+ 5,9
2009	1,32	- 8,6
2010	1,25	- 2,7
2011	1,23	+ 1,2
2012	1,26	+ 2,3
2013	1,26	+ 2,4

Извор: Министерство за економија, НБРМ

Стопанска комора на Македонија

09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Податоци врз основа на кои се анализира туризмот во Македонија

- ❖ Вработени во туризмот и можност за генерирање нови работни места

Вработени во туризмот и угостителството					
	2009	2010	2011	2012	2013
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	21 854	22 246	23 574	23 507	23 986
Вкупно вработени	629 901	637 855	645 085	650 554	678 837
% на вработени во туризмот	3,5	3,5	3,7	3,6	3,5

Извор: Завод за статистика

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Податоци врз основа на кои се анализира туризмот во Македонија

- ❖ **Анализа на платниот биланс, односно на нето приливите од туристички услуги**

Согласно податоците на Народната банка на Република Македонија, девизниот прилив за 2013 година изнесува 102 милиона САД долари.

Класификацијата не ја опфаќа пошироката туристичка индустрија (вработени во туристички агенции, туристички бироа, сојузи, туристички водичи). Користени се лесно достапни податоци, кои се однесуваат на хотелиерството и рестораните.

Оттука, сосема очекувано, прикажаните податоци, несомнено го потценуваат вистинското значење на туризмот за македонската економија.

Стопанска комора на Македонија

09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА” Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

- 1. Силна потреба за поврзување на регионот со воведување авио дестинации преку ниско буџетни компании.** Ваквиот предлог е резултат на фактот што во овој момент нема директно поврзување со сите главни градови во земјите од ЦЕФТА-регионот. На пример, од Скопје до Подгорица во Црна Гора со авион се патува преку Белград или Истанбул, а вкупното време за патување е и до 10 часа. Исто е и со Сараево, Босна и Херцеговина. Другиот проблем е што постојните авионски линии се со редовни и се` уште високи цени за секојдневна употреба.

**Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година**

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА” Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

- 2. Олеснување** и поедноставување на процедурите за добивање визи за сите земји од регионот, со цел зголемување на бизнис соработката во туристичкиот сектор. **Лошите статистички податоци за туризмот денеска**, споредени со периодот пред 90-тите години се резултат на повеќе слабоси на регионот во изминатите повеќе од две децении. Големо влијание на намалувањето на бројот на туристите имаше појавата на многу граници на мал простор. Компликуваните царински и контролни процедури го попречуваат слободното движење на луѓето и ги одвраќаат туристите од престој на овие простори.

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА” Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

- 3. Подобрување** на видливоста на туристичката понуда на ЦЕФТА-регионот преку заеднички иницијативи кои ќе придонесат за развој на туризмот, а со тоа и на економскиот развој на целиот регион.
- 4. Да се работи на воспоставување на кумулативни статистички податоци за регионот, кои ќе послужат како основа за следење, анализа и натамошно унапредување на заедничките туристички производи.** Во овој период нема статистичка евиденција колку туристи влегуваат во Македонија и воопшто во земјите од регионот преку врзаните регионални тури. Оттука, оневозможено е да се прават дополнителни анализи врз основа на постигнатите резултати, како основ за креирање на нови услуги, како и таргетирање на туристи од различни дестинации во светот.

**Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година**

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА”

Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

5. Неопходно е да се воспостави системот на сателитски сметки во туризмот во сите земји од ЦЕФТА-регионот.

Во рамките на Системот на национални сметки да се изработи Туристичка сателитска сметка (систем на правилно следење на податоците за точниот број на туристи, девизниот прилив, како и карактерот на посетите, потрошувачките потреби и др.). На тој начин, би се добила прецизна слика за директните и индиректните ефекти од туризмот, односно ќе се овозможи меѓународна споредливост на постигнувањата од туризмот, навремено, целосно и точно следење на приходите од туризмот по сите основи, што би дало и реална слика за вкупните приходи од туризмот како значен дел од Бруто домашниот производ. Поради многубројните потешкотии и ограничувања во поглед на обезбедувањето сеопфатни и проверени статистички податоци, особено на ниво на туристичката индустрија, реалното оценување на влијанието на туризмот врз економијата на Македонија е многу отежнато и речиси неостварливо. Со ваков проблем се соочуваат повеќето земји во регионот.

Стопанска комора на Македонија

09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА” Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

6. **Континуираната** едукација на вработените во туризмот е од исклучителна важност, со посебен акцент на практична настава, односно обука на туристички персонал во пракса.
7. **Да се создаде** рамка за иновативен пристап кон создавање производи и услуги следејќи ги новите трендови и динамика во туризмот што ќе ги збогатат нашите туристички понуди, водејќи при тоа сметка за особеностите, спецификите и разликите на туристичкиот потенцијал во секоја земја од регионот поединечно.
8. **Преку** заедничка соработка, поттикнување на подобро искористување на фондовите и програмите на Европската унија за создавање нови заеднички проекти кои ќе придонесат за регионално поврзување и создавање нови туристички рути.

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

ЗАКЛУЧОЦИ ОД КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ЦЕФТА – ЕДИНСТВЕНА ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА” Ноември 2014 година, Р. Црна Гора

9. **Интензивно** да се работи на поголема застапеност на земјоделските производи во дејноста туризам, како специфичен сегмент на препознатливост на туристичката понуда на регионот.
10. **Без успешно**, висококвалитетно управување (менаџирање) на туристичките дестинации нема ни квалитетен туристички производ, а сето тоа бара јасна визија, конкурентност на нашите туристички понуди и бара зајакнување на соработката меѓу приватниот и јавниот сектор.

Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година

**СЛЕДЕЊЕ НА ЕФЕКТИТЕ ОД ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ – УСЛОВ ЗА
РЕАЛЕН ПРИКАЗ НА ВКУПНАТА ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ**

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО

**Стопанска комора на Македонија
09.12.2014 година**